

Warszawa, dnia 5 czerwca 2024 r.

Sz. P. Łukasz Tomaszewski

Dyrektor Departamentu Odnawialnych Źródeł
Energii

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Szanowny Panie Dyrektorze,

Działając w imieniu Stowarzyszenia Energii Odnawialnej, w związku z zainicjowaniem procesu prekonsultacji *projektu rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie zmiany wielkości udziału ilościowego sumy energii elektrycznej wynikającej z umorzonych świadectw pochodzenia potwierdzających wytworzenie energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii w roku 2025 i kolejnych latach*, poniżej przedstawiamy stanowisko Stowarzyszenia.

Jako Stowarzyszenie w ramach oficjalnych wystąpień przekazywanych przy okazji procedowania rozporządzenia określającego poziom obowiązku umarzania świadectw pochodzenia na rok 2024, w tym również w ramach wspólnego apelu z innymi organizacjami branżowymi, wskazywaliśmy na istotne ryzyka wynikające z podejmowanych, kolejnych drastycznych obniżek wielkości udziału, o którym mowa w art. 59 pkt 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii, czyli dla tzw. „zielonych certyfikatów” (dalej: „poziom obowiązek”).

Dokonane w ostatnich latach znaczące obniżenie poziomu obowiązku umarzania świadectw pochodzenia, w tym w szczególności jego redukcja w roku 2023 na rok 2024 nieuchronnie spowoduje znaczący wzrost skumulowanej nadpodaży zielonych certyfikatów na rynku. W celu ograniczenia negatywnych konsekwencji wynikających z destabilizacji tego systemu wsparcia zarówno dla wytwórców, jak i odbiorców energii elektrycznej należy możliwie szybko podjąć działania mające na celu przywrócenie równowagi podaż – popyt.

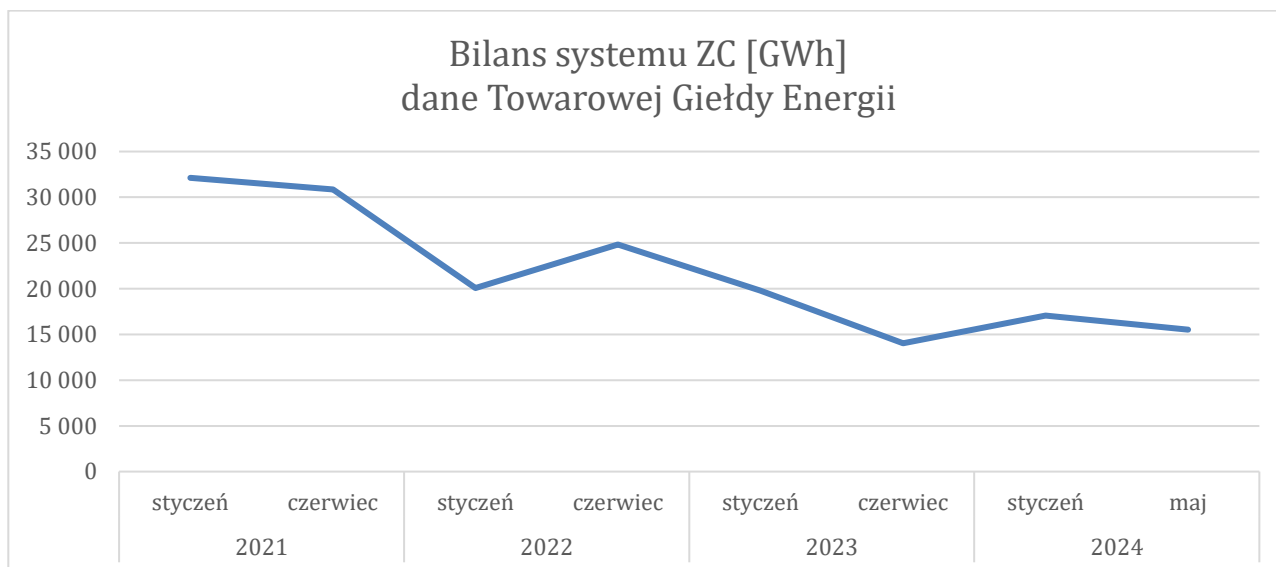
Wyzwanie to jest istotne również w kontekście innych funkcjonujących i przyszłych mechanizmów prawnych adresowanych do inwestorów w kontekście ich wiarygodności i stabilności w całym okresie ich obowiązywania oraz perspektywy instytucji finansowych. W dłuższej perspektywie konieczne jest również wypracowanie zasad wygaszenia przedmiotowego systemu w sposób pozwalający na uniknięcie negatywnych skutków dla jego uczestników.

Jednocześnie warto podkreślić, że skutki modyfikacji przedmiotowego parametru, z uwagi na specyfikę systemu umarzania świadectw pochodzenia, są możliwe do zaobserwowania dopiero w roku następującym po roku, którego dotyczy dany poziom obowiązku.

Skutki dla bilansu systemu zielonych certyfikatów, przewidzianego w *rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 28 sierpnia 2023 r. w sprawie zmiany wielkości udziału ilościowego sumy energii elektrycznej wynikającej z umorzonych świadectw pochodzenia potwierdzających wytworzenie energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii w 2024 r.* znaczącego obniżenia poziomu obowiązku z 12 proc. w 2023 r. do 5 proc. w 2024 r. będą więc możliwe do zaobserwowania dopiero po zakończeniu realizacji obowiązku za rok 2024, tj. nie wcześniej niż po 30 czerwca 2025 r.

Zgodnie z uzasadnieniem dołączonym do ostatniego wydanego w tym zakresie rozporządzenia, celem powyższego jest ograniczanie wpływu zmniejszającej się podaży zielonych certyfikatów w związku z wpływającym 15-letnim okresem wsparcia dla kolejnych instalacji na obserwowaną w systemie nadwyżkę popytu.

Mając na uwadze powyższe oraz fakt, że już w roku bieżącym, a więc przy rozliczaniu przez podmioty zobowiązane poziomu obowiązku wynoszącego 12 %, obserwowany jest nieznaczny wzrost nadpodaży zielonych certyfikatów w ogólnym bilansie tego systemu, postulujemy podwyższenie przedmiotowego parametru tak, by uniknąć destabilizacji tego systemu wsparcia.

Jak wynika z analiz Stowarzyszenia, znacząco niższy poziom obowiązku za rok bieżący, wynoszący 5 proc., przełoży się w sposób istotny na ogólny bilans systemu, prowadząc do ponownego silnego wzrostu skumulowanej nadpodaży świadectw pochodzenia na rynku.

Jak wynika z dostępnych na stronach Urzędu Regulacji Energetyki danych historycznych w zakresie ilości energii elektrycznej wytworzonej w instalacjach odnawialnych źródeł energii, potwierdzonej świadectwami

pochodzenia, wpływ wychodzenia instalacji z systemu w związku z zakończeniem przysługującego im 15-letniego okresu wsparcia w najbliższych latach nie będzie na tyle znaczący, by skompensować dokonane w ramach dwóch ostatnich interwencji obniżenia poziom obowiązku.

Podkreślenia wymaga, że w pierwszych latach funkcjonowania systemu zielonych certyfikatów dominujące były instalacje wykorzystujące hydroenergię oraz technologię współspalania, których udział w ostatnich latach funkcjonowania rynku świadectw pochodzenia należy uznać za marginalny. Obecnie dominujące technologie w ramach tego systemu, czyli instalacje wykorzystujące energię wiatru oraz biomasę zaczęły odnotowywać istotne przyrosty mocy począwszy od roku 2010, co oznacza, że będą one kończyć generację w ramach tego systemu nie wcześniej niż w roku 2026.

Ilość energii elektrycznej wytworzonej z OZE w latach 2005 - 2020, potwierdzonej świadectwami pochodzenia, wydanymi do dnia 31.12.2020 r.*

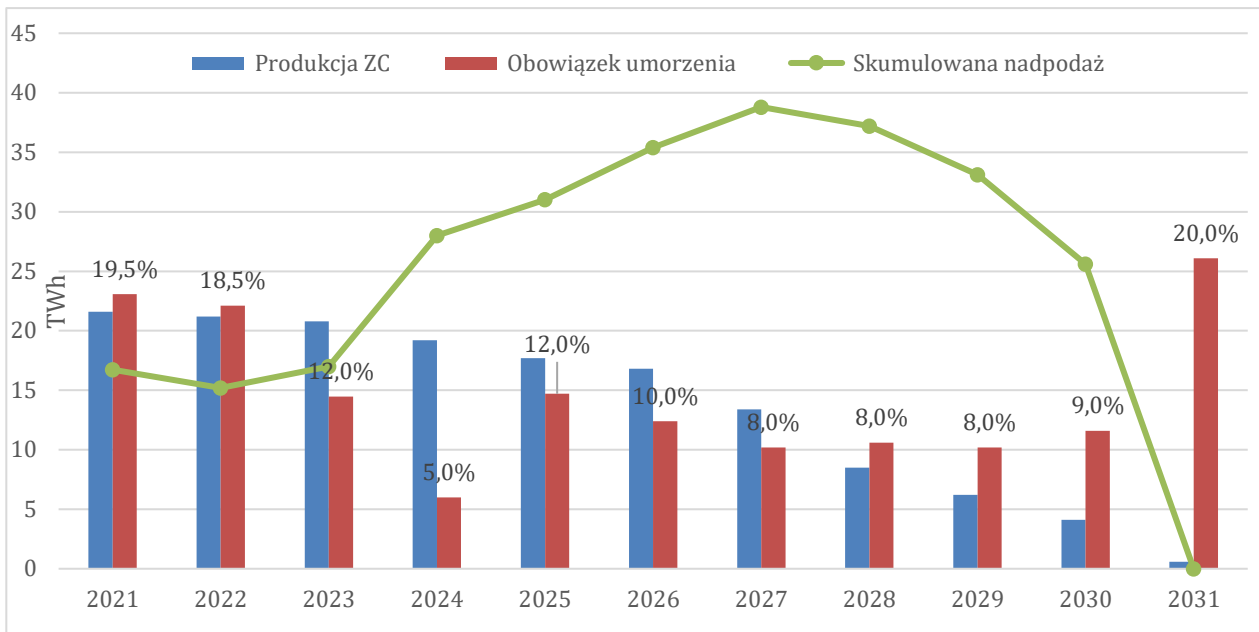
Rodzaj instalacji OZE	Ilość [MWh]							
	Okres wytwarzania energii elektrycznej							
	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
Instalacje wykorzystujące biogaz	104 465,281	116 691,863	161 767,939	220 882,924	295 311,766	363 595,743	430 537,322	530 524,345
Instalacje wykorzystujące biomasę	467 975,678	503 846,206	545 764,936	560 967,435	601 088,244	635 634,844	1 101 188,962	2 209 928,971
Instalacje wykorzystujące energię promieniowania słonecznego	-	-	-	-	1,328	1,672	177,805	1 177,532
Instalacje wykorzystujące energię wiatru	135 291,628	257 037,412	472 116,429	806 318,563	1 045 166,230	1 823 297,061	3 128 672,517	4 612 893,792
Instalacje wykorzystujące hydroenergię	2 175 559,099	2 029 635,604	2 252 659,312	2 152 943,187	2 375 778,804	2 922 051,638	2 316 833,384	2 031 724,612
Instalacje wykorzystujące technologię współspalania biomasy, biopłynów, biogazu lub biogazu rolniczego z innymi paliwami	877 009,321	1 314 336,612	1 797 217,058	2 751 954,127	4 287 815,430	5 243 251,417	5 999 582,057	7 088 695,428
Łącznie	3 760 301,007	4 221 547,697	5 229 525,674	6 493 066,236	8 605 161,802	10 987 832,375	12 976 992,047	16 474 944,680

Rodzaj instalacji OZE	Ilość [MWh]							
	Okres wytwarzania energii elektrycznej							
	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
(1)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)
Instalacje wykorzystujące biogaz	665 143,194	803 435,552	875 773,032	1 006 425,160	1 035 254,601	1 010 937,483	932 637,188	635 537,773
Instalacje wykorzystujące biomasę	3 928 038,893	4 623 815,704	4 736 199,204	4 619 210,232	3 514 789,021	4 084 445,101	4 942 446,242	2 295 923,186
Instalacje wykorzystujące energię promieniowania słonecznego	1 418,771	4 514,874	43 289,925	80 766,984	81 706,723	95 803,210	93 661,383	66 621,733
Instalacje wykorzystujące energię wiatru	6 078 433,878	7 640 802,091	10 706 934,242	12 495 540,549	14 951 718,568	12 793 466,739	14 990 716,052	11 412 176,088
Instalacje wykorzystujące hydroenergię	2 439 500,536	2 181 462,160	1 829 456,571	779 536,250	809 875,423	575 731,628	466 697,556	345 403,795
Instalacje wykorzystujące technologię współspalania biomasy, biopłynów, biogazu lub biogazu rolniczego z innymi paliwami	3 785 104,165	4 462 167,696	4 260 440,561	1 194 468,274	1 000 565,525	841 994,111	1 012 975,256	702 303,064
Łącznie	16 897 639,437	19 716 198,077	22 452 093,535	20 175 947,449	21 393 909,861	19 402 378,272	22 439 133,677	15 457 965,639

Powyższe powoduje, że skala zjawiska w postaci wychodzenia instalacji wytwórczych z systemu zielonych certyfikatów w najbliższych latach nie będzie znacząca, a co za tym idzie, obecny skrajnie niski poziom obowiązku, którego wpływ na bilans uwidoczni się dopiero za rok, przyczyni się do wzrostu skumulowanej nadpodaży zielonych certyfikatów na rynku i w konsekwencji ponownej destabilizacji rynku świadectw pochodzenia.

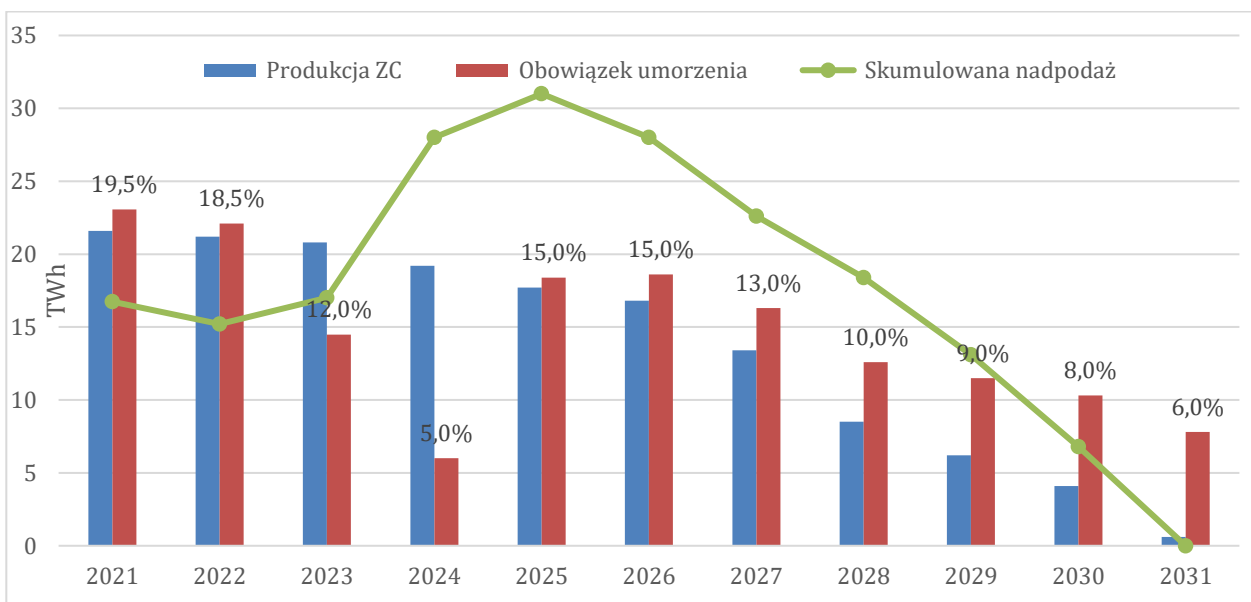
Jednoznacznym symptomem potwierdzającym, że skutki obowiązujących regulacji doprowadzą do załamania się rynku zielonych certyfikatów są już obecnie notowane ceny tych instrumentów, wynoszące niespełna 38 zł/MWh na notowaniach sesyjnych. Ceny te, w kolejnych okresach będą uwidaczniane również w ramach transakcji pozasesyjnych.

Jak wynika z analiz Stowarzyszenia, obowiązujący w roku bieżącym, 5 – procentowy poziom obowiązku może przyczynić się do wzrostu skumulowanej nadpodaży zielonych certyfikatów, która w roku 2027 wyniesie ponad 35 TWh.

Ponowny wzrost skumulowanej nadpodaży będzie istotny tym bardziej, gdy uwzględni się potrzebę zbilansowania systemu przed zakończeniem jego funkcjonowania. Nadmierne rozregulowanie relacji popytowo-podażowej w ostatniej fazie funkcjonowania systemu zielonych certyfikatów może doprowadzić do sytuacji, w której niemożliwe będzie przywrócenie równowagi przed końcem obowiązywania tego systemu i jego zamknięcie w sposób pozwalający na uniknięcie znaczących wahań cen zielonych certyfikatów oraz umorzenie wszystkich aktywnych praw majątkowych. Destabilizacja tego rynku w ostatnich latach jego funkcjonowania będzie miała więc daleko idące i trudne do przewidzenia negatywne konsekwencje zarówno dla wytwórców, jak i odbiorców energii. W powyższym scenariuszu zajdzie konieczność drastycznego podwyższenia poziomu obowiązku w ostatnim roku funkcjonowania systemu.

Mając na uwadze powyższe, rekomendujemy określenie poziomu obowiązku w kolejnych latach na poziomie 15 proc. w 2025 r., 15 proc. w 2026 r. i 13 proc. w 2027 r.

W ocenie Stowarzyszenia przywołane parametry pozwolą na odpowiednio wczesne zniwelowanie krzywej wzrostu skumulowanej nadpodaży oraz uniknięcie konieczności znaczącego podwyższania poziomu obowiązku w ostatnich latach funkcjonowania przedmiotowego systemu, rodzącego ryzyko znaczących wahań cen zielonych certyfikatów.

Jednocześnie określenie poziomu obowiązku w perspektywie trzech lat przyczyni się do stabilizacji przedmiotowego systemu wsparcia oraz obrotu tzw. zielonymi certyfikatami, potrzebnej zarówno z punktu widzenia wytwórców, jak i odbiorców energii. Jednocześnie zdefiniowanie ścieżki na kolejne lata z formalnego punktu widzenia nie uniemożliwia bieżącej weryfikacji tej perspektywy oraz podejmowania ewentualnej interwencji, w przypadku zaistnienia takiej potrzeby.

Z poważaniem,

Sebastian Kwapuliński

Prezes Zarządu